

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 227/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P. B., s r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. S., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 CoE 112/2011-47 z 26. januára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P. B., s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. februára 2012 doručená telefaxom (doplnená písomne 20. februára 2012) sťažnosť spoločnosti P. B., s r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva

na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k 23 CoE 112/2011-47 z 26. januára 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa ako oprávnená návrhom z 11. júla 2011 podaným Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) 18. júla 2011 domáhala vykonania exekúcie proti povinnému J. Ď., O. (ďalej len „povinný“), a to na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Medzinárodného obchodného rozhodcovského súdu v Bratislave č. 28/2010 z 9. mája 2011 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Týmto rozhodnutím bol povinný zaviazaný zaplatiť sťažovateľke sumu 151,41 € s príslušenstvom. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť 16. mája 2011 a vykonateľným sa stal 20. mája 2011.

Pretože okresný súd uznesením č. k. 5 Er 468/2011-26 z 31. augusta 2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, podala sťažovateľka 23. septembra 2011 proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, v ktorom navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Zároveň sťažovateľka vzala návrh na vykonanie exekúcie späť v časti úrokov z omeškania tak, že požadovala ich vymoženie vo výške zodpovedajúcej ustanoveniam nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, a v časti náhrady poplatku zaplateného v rozhodcovskom konaní, a uplatnila tak nárok na vymoženie trov konania pozostávajúcich z poplatku vyčísleného v súlade so zákonom Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

O podanom odvolaní rozhodol krajský súd uznesením č. k 23 CoE 112/2011-47 z 26. januára 2012 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľky postupom a rozhodnutím okresného, ako aj krajského súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku zaručené čl. 1 dodatkového protokolu.

Svoje presvedčenie sťažovateľka odôvodnila takto:

«... právny poriadok Slovenskej republiky neumožňuje v štádiu exekučného konania skúmať, či právoplatný a vykonateľný rozsudok alebo rozsudok rozhodcovského súdu je vecne správny. Táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z cit. ust. § 159 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého znenia, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre všetky orgány, t. j. aj pre exekučné súdy...

... sme presvedčení o tom, že komunitárne právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil vnútroštátne procesné normy, na základe ktorých získava rozhodnutie právoplatnosť, aj keby to umožnilo napraviť porušenie komunitárneho práva...

... Okresný súd Bánovce nad Bebravou a Krajský súd v Trenčíne, ktorý sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, postupovali v rozpore s komunitárnym a vnútroštátnym právom, nakoľko svojim postupom, t. j. preskúmaním vecnej stránky rozhodcovského rozsudku nerešpektoval rozsah svojej pôsobnosti, ktorú vnútroštátne právo pripúšťa...

... zákonný dôvod umožňuje zastaviť exekučné konanie, ak vymáhané plnenie je v rozpore s dobrými mravmi a nie iba to, že spotrebiteľská zmluva obsahuje dojednanú doložku.

... sťažovateľ aj s prihliadnutím na čiastočné späťvzatie žaloby zo dňa 23. 9. 2011 v žiadnom prípade nepožaduje plnenie, ktoré mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko po úprave návrhu na vykonanie exekúcie preukázateľne požaduje len úroky z omeškania, ktoré sú v súlade so zákonom a náhradu trov konania tak ako keby svoje

nároky uplatnil na všeobecnom súde. Z tohto dôvodu považujeme uznesenie Krajského súdu v Trenčíne a Okresného súdu Bánovce nad Bebravou za nesprávne, nakoľko plnenie požadované v návrhu na vykonanie exekúcie s prihliadnutím na čiastočné späťvzatie nie je v žiadnom prípade plnenie v rozpore s dobrými mravmi.

Nesprávnosť napadnutého uznesenia Krajského súdu v Trenčíne vidíme v tom, že odvolací súd a aj súd prvého stupňa túto vec nesprávne právne posúdil...

Nesprávne právne posúdenie v napadnutom uznesení podľa nášho názoru vyplýva z toho, že súd na základe ust. § 44 ods. 2 exekučného poriadku v spojení s ust. § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní zamietol žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie napriek tomu, že nie sú splnené podmienky pre takýto postup podľa ust. § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. V súlade s vyššie uvedeným čiastočným späťvzatím návrhu na vykonanie exekúcie je totiž potrebné konštatovať, že plnenie, ktorého vymoženia sa oprávnený na základe rozhodcovského rozsudku domáha nie je objektívne nemožné, právom nedovolené ani odporujúce dobrým mravom...

.. Okresný súd Bánovce nad Bebravou a ani Krajský súd v Trenčíne nijako neuviedli, na základe akých úvah dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je v rozpore s cit. ust. zákona o rozhodcovskom konaní a taktiež neuviedol, na základe čoho dospel k záveru, že pre tento nesúlad by mala byť rozhodcovská doložka neplatná. Sme presvedčení o tom, že pre tento nedostatok odôvodnenia je napadnuté uznesenie v tejto časti nepreskúmateľné.

Ako je zrejmé z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne, tento potvrdil uznesenie Okresného súdu, avšak bez toho, aby bližšie odôvodnil prečo tak postupoval. Zároveň sa krajský súd nijako nevysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa, ktoré boli pre rozhodnutie v tejto veci podstatné. Skutočnosť, že krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia odvolacie námietky posúdil rovnako ako v prípade uznesenia okresného súdu predstavuje nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia...

Skutočnosť, že Krajský súd v Trenčíne v odôvodnení svojho rozsudku len vágnym a nepresvedčivým spôsobom poukázal na niekoľko otázok, ktoré posúdil rovnako ako súd prvého stupňa, pričom sa viacerými odvolacími námietkami žalovaného vôbec nezaoberal, zakladá podľa nášho názoru vadu odvolacieho rozhodnutia, ktorá rovnako ako v prípade rozsudku súdu prvého stupňa predstavuje nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia.

S poukazom na to, že Okresný súd Bánovce nad Bebravou ako aj Krajský súd v Trenčíne dostatočným spôsobom a v dostatočnom rozsahu neodôvodnili svoje rozhodnutia, Krajský súd v Trenčíne sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní, je možné konštatovať, že odôvodnenie týchto uznesení je v rozpore s právom na súdnu ochranu v zmysle cit. ust. Čl. 46 ods. 1 ústavy...

Ako je zrejmé z uznesenia Krajského súdu, nijako sa nevysporiadal so zásadnými odvolacími námietkami sťažovateľa, ktoré boli pre rozhodnutie v tejto veci podstatné. Krajský súd túto vec posúdil rovnako ako okresný súd, pričom sa viacerými námietkami sťažovateľa vôbec nezaoberal...

... konanie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou a následne konanie Krajského súdu v Trenčíne bolo zjavne neodôvodnené, svojvoľné a zároveň v rozpore s vnútroštátnym a komunitárnym právom.

... postupom Okresného súdu v Bánovciach na Bebravou a zároveň aj postupom Krajského súdu v Trenčíne došlo k porušeniu sťažovateľovho práva vlastniť majetok zaručeného v ust. Čl. 20 ústavy a ust. Čl. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru...

... je nepochybné, že pohľadávka na zaplatenie požadovanej sumy je zahrnutá v pojme majetok. To znamená, že Okresný súd Bánovce nad Bebravou spolu s Krajským súdom v Trenčíne zamietnutím žiadosti o udelenie poverenia o vymoženie vymáhanej sumy porušil sťažovateľovo právo vlastniť majetok...

Okresný súd Bánovce nad Bebravou spolu s Krajským súdom v Trenčíne nielen, že sťažovateľovi nepriznali nárok na zaplatenie príslušenstva, t. j. úrokov z omeškania, ktoré boli vyčíslené podľa požiadaviek Občianskeho zákonníka a náhradu trov konania, ale nepriznali ani nárok na zaplatenie istiny.

... Okresný súd Bánovce nad Bebravou preskúmal ex offio súlad právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku (exekučného titulu) so zákonom, a aj napriek výslovnému zneniu cit. ust. § 159 ods. 2 O. s. p., z ktorého jednoznačne vyplýva, že výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre „všetky orgány“, t. j. pre Okresný súd Bánovce nad Bebravou a aj ostatné súdy. Právna úprava neumožňuje právoplatné súdne rozhodnutie zmeniť a ani zrušiť. Zamietnutím žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu údajného rozporu exekučného titulu so zákonom spôsobil jeho materiálnu nevykonateľnosť a to aj napriek tomu, že v rozhodcovskom konaní mal sťažovateľ úspech...

... Okresný súd v Bánovciach nad Bebravou spolu s Krajským súdom v Trenčíne svojím postupom znemožnili sťažovateľovi domáhať sa uplatnenia sumy za poskytnuté služby, na ktoré sťažovateľovi vznikol nárok. Týmto konaním sa pohľadávka sťažovateľa stala nevykonalná a v dôsledku toho došlo k zmenšeniu majetku na strane sťažovateľa...»

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa P. B., s r. o. podľa ust. Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ust. Čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ust. Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ust. Čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 CoE/112/2011-47 zo dňa 26. 1. 2012, porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 CoE/112/2011-47 zo dňa 26. 1. 2012 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trenčíne je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom

ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v danom prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný

súd rozhodoval o porušení tých práv (čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie (v petite), a iba vo vzťahu k tomu orgánu verejnej moci, ktorý v petite sťažnosti označila (krajský súd). Tvrdenia o porušení práv iným orgánom verejnej moci (okresný súd), ktorý sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jej argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval za predmet sťažnosti sťažovateľky namietanie porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 11 CoE 41/2011-51 z 23. novembra 2011.

Napadnutým uznesením krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 5 Er 468/2011-26 z 31. augusta 2011 o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať, a to pre rozpor vymáhaného plnenia s dobrými mravmi. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd napadnutým uznesením porušil jej základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením jej základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, ďalej malo dôjsť k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu, a to tým, že sa krajský súd nezaoberal odvolacími námietkami sťažovateľky, svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne a nepresvedčivo. Podľa názoru sťažovateľky došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a navyše konanie súdu druhého stupňa bolo svojvoľné, v rozpore s vnútroštátnym a komunitárnym právom, pretože všeobecné súdy v rozpore so zákonom preskúmali právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok. V konečnom dôsledku považuje sťažovateľka rozhodnutie krajského súdu za nepreskúmateľné.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného

hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Krajský súd napadnuté rozhodnutie odôvodnil takto:

„Súd prvého stupňa zistil, že v podmienkach oprávneného je obsiahnutá neprijateľná podmienka - rozhodcovská doložka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. ... takéto ustanovenie, ak je obsiahnuté v spotrebiteľskej zmluve, bude vždy v rozpore s dobrými mravmi,... a teda exekučný súd bude podľa § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu, resp. v tomto prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to pre rozpor vymáhaného plnenia s dobrými mravmi. Povinný ako spotrebiteľ prijal v rámci zmluvných podmienok predmetnú rozhodcovskú doložku, preto nemožno konštatovať, že by si ju vyjednal.... Za týchto okolností, súd prvého stupňa konštatoval, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a je preto v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V tejto súvislosti treba brať na zreteľ aj povinnosť súdu vykladať vnútroštátne právo vo svetle znenia smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, čo je podporené aj rozsudkom Súdneho dvora v spojených prípadoch C-240/98 - C-244/98. V predmetnom rozsudku Súdny dvor o. i. konštatuje povinnosť národného súdu pri aplikácii ustanovení národného práva, ktoré sú skoršieho alebo neskoršieho dátumu než uvedená smernica, interpretovať ich pokiaľ je to možné vo svetle presného znenia a účelu smernice. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluvných dojednaniach zmluvy o pripojení podľa názoru súdu prvého stupňa splňa

všetky podmienky tak, aby z pohľadu ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka platného ku dňu uzatvorenia zmluvy, v akom aj z pohľadu smernice Rady č. 93/13/EHS bola kvalifikovaná ako nekalá. Táto doložka je zároveň aj v rozpore s ustanoveniami § 6 ods. 1, § 8 a § 9 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, a teda je neplatná, ktorou neplatnosť má formu absolútnej neplatnosti...

Po preskúmaní predmetnej exekučnej veci, odvolací súd nezistil nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa ani v jednej z odvolateľom namietaných okolností. V danom prípade súd prvého stupňa vo veci dôsledne aplikoval ustanovenie § 44 ods. 2 Ex. por., ako aj ustanovenia § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka a vykonal aj správny výklad citovaných zákonných ustanovení.

Smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodit' všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

Odvolací súd pre zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa dodáva, že exekučný súd je v každej fáze exekučného konania ex offo povinný skúmať, či tu nie je daný niektorý z dôvodov, pre ktorý by musel exekúciu zastaviť. Takúto možnosť mu poskytuje § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Exekúciu možno zastaviť podľa § 57 ods. 2 Ex. por. aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení Ex. por. alebo osobitného zákona. Ustanovenie § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní ukladá súdu zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky uvedené v ods. 1 písm. b) alebo c) citovaného zákona, teda najmä, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Pred zastavením exekúcie alebo

exekučného konania sa potom súd zaoberá zisťovaním najmä, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na takéto plnenie.

Pokiaľ teda vo veci vydal rozhodcovský rozsudok rozhodca, ktorý konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorú súd prvého stupňa považuje ako celok za neprijateľnú, a tým neplatnú, súd prvého stupňa v konečnom dôsledku správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekúcia vedená na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky je totiž neprípustná a exekučný súd na to prihliada už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a následne v rámci rozhodovania o zastavení exekúcie s poukazom na § 57 ods. 1 písm. g) Ex. por.

Oprávnený vzal svoj návrh na vykonanie exekúcie čiastočne späť, pričom toto späťvzatie došlo na súd prvého stupňa spolu s jeho podaným odvolaním. Keďže súd prvého stupňa pri rozhodovaní o tom, či súdnemu exekútorovi udelí poverenie na vykonanie exekúcie alebo nie, správne vychádzal z predloženého návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie a exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku, ktoré sa spolu so žiadosťou súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie stali predmetom preskúmvanej činnosti exekučného súdu, odvolací súd nevidel dôvod pre zrušenie alebo prípadnú zmenu napadnutého uznesenia, a preto uznesenie súdu prvého stupňa, ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

V citovanej časti odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol jednoznačné dôvody, pre ktoré uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Svoje závery pritom oprel o konkrétne ustanovenia relevantných právnych predpisov, ktoré v rozhodnutí zreteľne označil.

Krajský súd rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru o neexistencii relevantného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) na základe posúdenia rozhodcovskej doložky v zmluve o pripojení ako neprijateľnej podmienky podľa § 53 a § 54 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Keďže rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a spôsobovala podľa názoru súdu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa,

posúdil ju ako absolútne neplatnú. Záver krajského súdu teda vzhľadom na jeho oporu v zákone nemožno považovať za svojvoľný.

Podľa § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Z citovaného ustanovenia Exekučného poriadku vyplýva, že všeobecný súd povinne okrem iného skúma aj to, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom, a teda či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Je preto ústavne akceptovateľný právny názor krajského súdu, že ak neexistuje relevantné rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, tak je daný dôvod na zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia na vykonávanie exekúcie.

Ústavný súd v tejto súvislosti taktiež poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku z 27. januára 1997 vydanom pod sp. zn. 3 Cdo 164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Na základe uvedeného je potrebné konštatovať, že krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bola žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo nebolo možné vyhovieť návrhu sťažovateľky, a zároveň tým aj reagoval na jej námietky.

Ústavný súd vzhľadom na tieto okolnosti prerokovávanej veci sťažovateľky vyhodnotil rozhodnutie krajského súdu a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ako ústavne súladný, pretože výklad a aplikácia ustanovení právnych predpisov, ktoré krajský súd pri svojej rozhodovacej činnosti uplatnil, neboli v rozpore s ich znením. Z rozhodnutia krajského súdu bezpochyby nevyplýva žiadna svojvôľa alebo neodôvodnenosť jeho záverov. Krajský súd rozhodol plne v intenciách príslušných ustanovení právnych predpisov spôsobom, ktorý neodporuje ich zmyslu ani účelu.

V každom prípade postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľky nesprávnou alebo svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Podľa názoru ústavného súdu neobstojí ani námietka sťažovateľky, že v rámci odvolacieho konania čiastočne vzala svoj návrh na vykonanie exekúcie späť, čím sa jej návrh na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie mal stať súladný s právnym poriadkom, pretože podstata zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spočívala v neprijateľnosti podmienky – rozhodcovskej doložky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Úprava sumy požadovaných úrokov z omeškania a trov

konanie teda v tomto prípade nemohla ovplyvniť konečné rozhodnutie všeobecných súdov oboch stupňov.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu ňou označeného základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu.

Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľky v tom zmysle, že zamietnutím žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo zo strany štátneho orgánu k znemožneniu plnenia, ktoré vzniklo na základe poskytnutia služby podľa zmluvy o pripojení, pretože nárok za poskytnutie služby napadnutým uznesením nebol vôbec dotknutý a jeho posúdenie nebolo ani pre rozhodovanie okresného súdu a krajského súdu

v danej veci relevantné. Z okolností prípadu vyplýva, že posudzovaná bola len platnosť rozhodcovskej doložky, a tým aj platnosti rozhodcovského rozsudku. Aj keď krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu neplatnosti exekučného titulu (a tým absencie jedného z predpokladov exekúcie), uvedené nebráni sťažovateľke domáhať sa na príslušnom súde podľa platných procesných predpisov vydania rozhodnutia, ktorým jej súd prizná nárok za poskytnutie služby vyplývajúci zo zmluvy o pripojení.

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením prvostupňového súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že ním došlo k zásahu do základného práva vlastniť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu. Všeobecný súd svojím postupom aplikoval zákony podľa ich obsahu (v danom prípade predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku) a rozhodoval v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Sťažnosť je preto aj v tejto časti zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ju z toho dôvodu pri jej predbežnom prerokovaní odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, vrátenie mu veci na ďalšie konanie a náhrada trov právneho zastúpenia) už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2012